

Gezondheidsgerelateerde kwaliteit van leven van kinderen met overgewicht, obesitas of ernstige obesitas in Nederland

B. van der Voorn, R. Camfferman, J.C. Seidell en J. Halberstadt

BMC Pediatr. 2023;23(1):167. <https://bmcpediatr.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12887-023-03973-8>

Aanleiding

Overgewicht en vooral obesitas zijn geassocieerd met een verhoogd risico op fysieke en psychosociale gezondheidsproblemen en een lagere gezondheidsgerelateerde kwaliteit van leven (HRQOL). Er is nog weinig bekend over de associatie tussen HRQOL-gerelateerde problemen en de ernst van obesitas bij kinderen in Nederland die onder behandeling zijn vanwege hun gewicht. Daarom hebben wij vragenlijstonderzoek gedaan naar de generieke en gewichtspecifieke gezondheidsgerelateerde kwaliteit van leven in een groot klinisch cohort van kinderen tussen de 4 en 19 jaar met overgewicht, obesitas of ernstige obesitas uit Nederland.

Methode

We hebben gebruik gemaakt van informatie over 803 kinderen tussen de 4 en 19 jaar met overgewicht (25,2%), obesitas (32,5%) of ernstige obesitas (42,3%) uit drie Nederlandse cohorten: HELIOS-cohort¹ (N=120), LEFF-cohort² (N=358) en een aanvullend, nog niet eerder gepubliceerd, cohort³ (N=325).

De 'Pediatric Quality of Life Inventory' (PedsQL) zelfrapportage vragenlijst is gebruikt voor het meten van de generieke HRQOL en bestond uit een kindversie (8-12jr) en tienerversie (12-19jr), met daarin 23 items betreffende vier categorieën: 'gezondheid', 'gevoelens', 'anderen' en 'school'. De 'Impact of Weight on Quality of Life (IWQOL-)Kids' zelfrapportage- en ouderversie is gebruikt voor het meten van de gewichtspecifieke HRQOL en bestond uit 27 items betreffende vier categorieën: 'lichamelijk ongemak', 'mijn lichaam', 'mijn omgeving' en 'ons gezin'. Data zijn geanalyseerd met behulp van beschrijvende statistiek en lineaire regressieanalyses met dummy variabelen.

Resultaten

Generieke HRQOL Een groot gedeelte van de kinderen rapporteerde een probleem te ervaren in 'zekere mate' (bereik: 31,7% - 72%) of 'vaak of altijd' (bereik: 4,5% - 19,4%). Gewichtsklasse was negatief geassocieerd met alle totaal en subschaal PedsQL-scores en enkele itemscores. De groep kinderen met overgewicht scoorde significant lager in vergelijking met de groep met ernstige obesitas. Tussen de groepen met obesitas en ernstige obesitas werd ook een significant verschil gevonden voor de totaalscore en de subschalen 'gezondheid' en 'anderen' en een trend ($p < 0,10$) richting een significant verschil voor de subschaal 'school'.

Gewichtspecifieke HRQOL - zelfrapportage Een groot gedeelte van de kinderen rapporteerde alle IWQOL-Kids subschalen problemen 'in zekere mate' (bereik: 26% - 86%) of 'vaak of altijd' (bereik: 2%

¹ Hoedjes et al. *Obes Facts.* 2018;11(2):116-28.

² van den Eynde E, Camfferman R, Putten LR, Renders CM, Seidell JC, Halberstadt J. *Child Obes.* 2020;16(6):412-20.

³ Data na informed consent verzameld via: <http://www.kwaliteitanlevenvragenlijsten.nl>

- 49%) te ervaren, behalve voor de subschaal 'ons gezin'. Verschillen tussen totaal, subschaal of item IWQOL-Kids-scores per gewichtsklasse konden niet geanalyseerd worden, omdat er van te weinig kinderen met overgewicht of obesitas een IWQOL-Kids-score bekend was. Van de groep kinderen met ernstige obesitas rapporteerde $\geq 30\%$ dat ze zich schamen voor hun lichaam, weinig zelfvertrouwen hebben, moeite hebben met het kopen van kleding en het niet fijn vinden om zich in het bijzijn van anderen om te kleden.

Gewichtspecifieke HRQOL - Ouderversie Een groot gedeelte van de ouders rapporteerde dat hun kind een probleem 'in zeker mate' (bereik: 13% - 63%) ervaart. Er werd voor de ouders een negatieve associatie gevonden tussen de gewichtsklasse van de kinderen en alle totaal en subschaal IWQOL-Kids-scores. Ook waren alle IWQOL-Kids totaal en subschaalscores die ouders rapporteerden significant lager in de groep kinderen met ernstige obesitas in vergelijking met de groepen met overgewicht en obesitas.

Conclusie

In Nederland ervaren kinderen met overgewicht, obesitas en ernstige obesitas problemen binnen alle generieke en gewichtspecifieke HRQOL-categorieën, maar voornamelijk fysieke en psychosociale problematiek. Kinderen met ernstige obesitas rapporteerden significant lagere scores dan kinderen met overgewicht of obesitas. Kinderen met overgewicht en obesitas rapporteerden echter ook lagere HRQOL-scores in vergelijking met leeftijdsgenoten met een gezond gewicht⁴. Deze resultaten bevestigen dat het belangrijk is om naast gewicht aandacht te hebben voor patiëntgerapporteerde uitkomstmaten (PROMS) bij kinderen met overgewicht, obesitas of ernstige obesitas. Dergelijke inzichten kunnen helpen bij het opzetten en bijsturen van een interventie op maat en bij de evaluatie van de effecten van de behandeling. Voor diepgang en begrip van HRQOL-gerelateerde problematiek van de individuele patiënt kan het analyseren en bespreken van de item-scores ondersteuning bieden.

⁴ [Kwaliteit-van-Leven-Vragenlijsten Handleiding webtool.pdf \(kwaliteitvanlevenvragenlijsten.nl\)](#)